

BESLUT

2016-03-21

Dnr: 15/02838

SAKEN

P1-morgon, 2015-10-15, inslag om händelser i Jerusalem; fråga om opartiskhet, saklighet och beriktigande

BESLUT

Inslaget frias. Granskningsnämnden anser att det inte strider mot kraven på opartiskhet och saklighet.

INSLAGET

Inslaget handlade om ett flertal våldsamma händelser som inträffat i Jerusalem de föregående veckorna. I inslaget medverkade Sveriges Radios (SR) Mellanösternkorrespondent, NN, som uttalade sig om händelserna och situationen i staden. På fråga av programledaren om NN:s intryck av stämningen i Jerusalem svarade NN följande.

Ja, framför allt är det folktomt nästan överallt. Ingen trängsel i gränderna i gamla stan i Jerusalem, inga barn som går till leksaksaffären eller godisbutiken på den gata där en trettonårig judisk pojke knivhöggs när han var ute och cyklade häromdagen. Och i leksaksaffären träffade jag flera människor som köpte ihopfällbara batonger att använda som självförsvar. Man, man känner rädslan bland israeler för att någon ska komma bakifrån med en kniv och bland palestinier som känner sig utpekade och livrädda att någon ska inbilla sig att de ser en kniv och börja skjuta eftersom nästan alla palestinska gärningsmän har skjutits ihjäl på plats, även om de har varit, inte längre utgjort något hot och oskadliggjorts eller omringats av polisen, ligger på marken, så har man genomfört utomrättsliga avrättningar och det sätter skräck i palestinerna.

Därefter frågade programledaren om NN kunde se någonting av militärens närvaro samt vad som var poängen med de vägspärrar och betongblock som NN uppgav placerades ut vid de arabiska områdena av militären. NN svarade att poängen var att hindra palestinier i dessa arabiska områden från att ta sig in i judiska områden i Jerusalem. Därefter medverkade en judisk man som bodde i Jerusalem och berättade om hur han upplevde situationen. Han sa bland annat att han upplevde situationen som obehaglig och att han hoppades på en lösning

så snart som möjligt. Efter intervjun med mannen frågade programledaren NN om de knivattacker som skedde och om hur de började och spred sig. NN svarade enligt följande.

Ja, det började, om man talar med palestinier så säger de att det här har, har sitt ursprung i Tempelberget och motsättningarna där mellan israeler och palestinier, oron bland palestinier att Israel ska ockupera tempelområdet där al-Aqsamoskén och Klippmoskén ligger. Men sedan har detta fått, dessa knivdåd fått ett eget liv som kanske inte har i första hand med al-Aqsamoskén att göra utan det har spritt sig på sociala medier. Israeliska experter talar här om en bläckfisk med många armar men ingen hjärna. Att de här dåden sprider sig genom att unga palestinier ser videoklipp av hur en palestinier med kniv har skjutits ihjäl i en sådan här utomrättslig avrättning eller en palestinsk kvinna som fick slöjan avsliten av en soldat, den lille palestinske pojken på tretton år som låg skottskadad och blödde efter att han hade knivhuggit en judisk pojke och människor runt omkring honom står och ropar dö, dö, ditt, din son av ett luder. Och detta har inspirerat fler attacker och man talar om att det här en sorts Facebook-intifada.

Därefter medverkade en palestinsk man som bodde i Jerusalem. Han sa bland annat att situationen var väldigt våldsam och att det var många palestinier som kände hopplöshet. Programledaren frågade därefter NN om vad det kommit för reaktioner på att flera av de palestinska gärningsmännen skjutits direkt av polisen och följande sades.

(NN) – Ja, inom den israeliska freds rörelsen så talar man om det allvarliga i dessa utomrättsliga avrättningar och att folk har stått runt omkring gärningsmännen och uppmanat polisen att skjuta, att döda dem. Men bland många israeler så anser man att det är fullt förståeligt att man öppnar eld mot gärningsmän som kommer och sätter, försöker sätta kniven i israeler. (Programledare) – Vad händer nu i detta? (NN) – Ja, det stora dilemmat för Israels regering är ju hur man ska hantera detta. En åtgärd har varit att dra in uppehållstillstånd för de som har varit inblandade i attackerna, deportera dem till Västbanken så att de inte längre har rätt att bo i Jerusalem som Israel har annekterat. Och, men framför allt så är man ju överens om att det finns ingen militär lösning på detta, men å andra sidan så söker heller inte de unga knivmördarna och de unga demonstranterna någon politisk lösning utan som vi hörde så är det en desperation. Många känner sig som andra klassens medborgare i ett Jerusalem där 77 procent av palestinerna lever under fattigdomsgränsen.

ANMÄLAN

Anmälaren anser sammanfattningsvis att inslaget var partiskt och osakligt i fråga om följande. Utrikeskorrespondenten sa felaktigt att nästan alla av de palestinska terroristerna som angripit civila med kniv skjutits ihjäl på plats av israelisk polis samt att utomrättsliga avrättningar av redan oskadliggjorda förövare regelmässigt förekommit. Dessa påståenden var enligt anmälaren osakliga då en stor andel av förövarna antingen skadats och vårdas på sjukhus eller oskadliggjorts utan skador och fängslats. Detta visar de filmer som finns från övervakningskameror och mobiltelefoner. Korrespondenten spred uppenbart felaktiga uppgifter och detta var enligt anmälaren inte första gången som SR agerat partiskt i bevakningen av denna konflikt.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

SR anser att inslaget överensstämmer med bestämmelserna och anför följande.

I samtalet använde korrespondenten begreppet ”utomrättsliga avrättningar” för att beskriva hur israelisk polis skjutit ihjäl misstänkta palestinska gärningsmän. SR har inte belägg för att det handlat om utomrättsliga avrättningar och har därför rättat uppgiften såväl i sändning som på *Ekots* redaktionsblogg. Rättelser sändes i *Lunchekot* samma dag och i *P1-morgon* dagen efter.

Anmälaren vänder sig också mot att korrespondenten i samtalet sa att ”nästan alla” palestinska gärningsmän har skjutits ihjäl på plats. Det förhållandet att ett stort antal attentatsmän skjutits till döds i samband med attacker var allmänt känt och ett faktum. Beskrivningen av omfattningen användes av korrespondenten i samband med att hon beskrev den rädsla som präglade livet i Jerusalem för såväl israeler som palestinier. Användningen av begreppet ”nästan alla” var i sammanhanget inte en så konkret faktauppgift att den kan anses utgöra ett saklighetsfel.

INFORMATION

Granskningsnämnden har tagit del av den rättelse som sändes i *P1-morgon* den 16 oktober 2015 som SR hänvisar till i sitt yttrande. Nämnden konstaterar att rättelsen löd enligt följande.

Vi ska, vi har en rättelse i *P1-morgon*. I ett samtal i *P1-morgon* i går morse om knivskärningarna och våldsspiralen i Israel-Palestina-konflikten användes begreppet utomrättsliga avrättningar för att beskriva hur israelisk polis skjutit ihjäl palestinska misstänkta gärningsmän. Vi vill då göra en rättelse. Det kunde av samtalet felaktigt framstå som att det är fastslaget att det rörde sig om utomrättsliga avrättningar. Så är inte fallet. Däremot har debattörer, bland annat i den israeliska freds rörelsen, hävdat att det rör sig om utomrättsliga avrättningar.

AKTUELL BESTÄMMELSE

SR ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i radion (14 § i sändningstillståndet). Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

Av betydelse för bedömningen är också bestämmelsen om att SR ska stimulera till debatt, kommentera och belysa händelser och skeenden (8 § i sändningstillståndet). Med kommentarskyldigheten följer ett visst utrymme för värderande omdömen.

SR ska beriktiga uppgifter som förekommit i ett radioprogram när det är befogat (15 § i sändningstillståndet).

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden anser att det i inslaget gavs en bild av att det var fastslaget att israelisk polis gjort sig skyldig till utomrättsliga avrättningar i samband med att palestinska misstänkta gärningsmän skjutits ihjäl och att denna bild var felaktig. Mot bakgrund av det beriktigande som sändes i *P1-morgon* följande dag anser nämnden att SR följt bestämmelsen om beriktigande. Inslaget strider därför inte mot kravet på saklighet i denna del. Nämnden anser vidare att NN:s uttalanden inte gick utöver vad som kan accepteras inom ramen för SR:s kommentarsskyldighet. Inslaget strider därmed inte mot kravet på opartiskhet.

Nämnden kan inte finna att vad anmälaren i övrigt anfört medför att inslaget strider mot kraven på opartiskhet och saklighet.

Detta beslut har fattats av Dag Mattsson, Elisabet Bäck, Leif Hedman, Jan Holmberg, Nedjma Chaouche, Ulrika Hansson och Clas Barkman efter föredragning av Nathalie Eriksson.

På granskningsnämndens vägnar

Dag Mattsson

Nathalie Eriksson